

Türkçe Öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız Dersine Yönelik Görüş ve Uygulamaları

*Faruk KAYMAN**
*Veysel ELKATMIŞ***
*Mehmet Salih AVCI****

Öz

Bu araştırmanın amacı, ortaokullarda okutulan seçmeli Masal ve Destanlarımız dersine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüş ve uygulamalarını tespit etmektir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında devlet okullarında görev yapan 29 Türkçe öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin çoğunluğu dersin okutulması gerektiğini düşünmektedir. Dersin okutulmasını savunanlar, kültür aktarımını önemli bir gerekçe olarak belirtirken karşı çıkanlar ise benzer içeriğin Türkçe dersinde yer aldığını vurgulamıştır. Öğretmenlerin dersle ilgili yaşadıkları en büyük sorunlar arasında kitap ve materyal eksikliği ile öğrencilerin ilgisizliği öne çıkmıştır. Katılımcıların derste video izletme, yaratıcı yazma ve okuma etkinliklerini sıkça kullandıkları görülmüştür. Ölçme ve değerlendirme yöntemi olarak ise en çok açık uçlu sorular tercih edilmiştir. Öğretmenler dersle ilgili materyal ve kaynak yetersizliğinden yakınmış, ders kitabının hazırlanması, kaynakların belirlenmesi ve etkinlik kitaplarının hazırlanması gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretmeni, masal ve destanlarımız dersi, görüş, uygulama

Turkish Teachers' Opinions and Practices Regarding the Fairy Tales and Epics Course

Abstract

The aim of this study is to identify Turkish language teachers' opinions and practices regarding the elective "Fairy Tales and Epics" course taught in lower secondary schools. The study, conducted using the case study design from qualitative research methods, included 29 Turkish language teachers working in public schools during the 2023-2024 academic year. A semi-structured interview form was used as the data collection tool, and the obtained data were evaluated using content analysis. According to the research results, the majority of teachers believed that the course should be taught. Those who supported the teaching of the course cited cultural transmission as an important reason, while opponents argued that similar content was covered in Turkish language classes. The main issues teachers faced with the course included a lack of books and materials, as well as student disinterest. Participants frequently used activities such as video viewing, creative writing, and reading in the course. Open-ended questions were the most preferred method of assessment and evaluation. Teachers expressed concerns about the lack of materials and resources related to the course and made suggestions such as preparing a textbook, identifying resources, and producing activity books.

Keywords: Turkish language teacher, fairy tales and epics course, opinion, practice

* Dr. Öğr. Üyesi, Hakkâri Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, Hakkâri, farukkayman@hakkari.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-7917-7188

** Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Kayseri, veysel.elkatmis@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-9599-8330

*** Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Van, msateb4@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-9339-7956

Giriş

Masallar ve destanlar, tarih boyunca insanlığın kültürel mirasının önemli bir parçasını oluşturmuştur. Bu anlatılar, toplumların değerleri, inançları, geçmişleri ve hatta gelecekleri hakkında derinlemesine bir anlayış sunmaktadır.

Aile, sokak gibi yakın çevrede başlayan daha çok eğlendirme ve hoşça vakit geçirme gayesi taşıyan eğitim süreci, okul sıralarında sistemli ve planlı bir şekilde devam eder. Bu süreçte masalın, milli ve evrensel değerlerin aktarılması ve benimsetilmesinde, çocuğun hayal dünyasının geliştirilmesinde, soyut kavramları algılama yeteneği ile dili kullanma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yeri vardır. Çocuğun, içinde yaşadığı toplumun ahlaki ve insani değerlerini eğlenerek ve hoşça vakit geçirecek öğrenmesinde özellikle masallar önemli bir görev üstlenir. Masalda işlenen maddi-manevi kültürel ve evrensel değerler ile motifler, insanlara örnek ve model oluşturur (Karatay, 2007).

Destanlar ise sözlü manzum halk ürünlerindedir. Belli belirsiz tarihi olaylara ve efsane motiflerine dayanılarak cemiyetin dilek ve arzularını yansıtacak tarzda hayal gücüyle meydana getirilmişlerdir. Destanlarda belli bir milletin veya ırkın yücelikleri, belli kişilerin kahramanlıkları mübalağalı bir biçimde anlatılsa da yiğitlik, güçlü ve sürekli aşk, acıma, yardımseverlik, yurt sevgisi, cesaret gibi motiflere geniş ölçüde yer verilmesi sebebiyle bu tür eserlerin çocuklar için önemi büyüktür. Eski yaşantıları anlatırken geçmişle gelecek arasında bir bağ kurmaya yardım eder. Çocukların macera ve tarihi eserlerden hoşlanmaya başladıkları dönemlerde destanlarla karşılaşması, kendi milletinin tarihini, hayat anlayışını, geleneklerini, düşünüş tarzını öğrenmeleri açısından faydalı olmaktadır (Baş, Avşar Tuncay & Akyol, 2014).

Bu araştırmanın konusunu oluşturan Masal ve Destanlarımız dersi, 2023 yılında müfredata eklenen seçmeli bir derstir. Derse ait öğretim programının özel amaçlar bölümünde, bu ders aracılığıyla öğrencilerin aşağıda belirlenen amaçlara ulaşmalarının beklendiği ifade edilmektedir:

- “Kültürümüzün zengin mirası olan geleneksel masal ve destanlarımızı tanımaları
- Toplumumuzun tarihini, fikrî, ahlaki ve kültürel değerlerini içeren önemli metinleri incelemeleri
- Masal ve destanlarımızın kültürümüz için önemini fark etmeleri
- Masal ve destanlarımızın verdiği mesajları kavramaları
- Masal ve destanlarımızdaki kahramanlardan yola çıkarak toplumun tarihsel yaşantısını ve karakterini anlayabilmeleri amaçlanmaktadır.” (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023).

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutulan seçmeli dersler veli ve öğrencilerin talepleri dikkate alınarak okul idarelerince belirlenmelidir. Velilerden alınan dilekçelerle belirlenen dersler okulun imkânları da göz önüne alınarak yıl boyunca okutulmakta ve notla değerlendirilmelidir (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTBK], 2021). Fakat okullarda seçmeli derslerin teorik olarak belirlenen süreci, uygulamada çeşitli engeller ve sınırlamalarla karşılaşabilmektedir. Teorik olarak veli-öğrenci tercihleri ve okul imkânları doğrultusunda şekillenmesi gereken seçmeli dersler, uygulamada genellikle okulun fiziki imkânları, öğretmen kadrosu ve öğrenci sayısı gibi faktörlerle kısıtlanabilmektedir. Okullarda yeterli sayıda öğretmenin bulunmaması, derslerin açılması için gerekli minimum öğrenci sayısına ulaşamama gibi sebepler, öğrencilerin tercih ettikleri dersleri alamamalarına yol açabilmektedir. Ayrıca, bazı durumlarda idari kararlarla belirlenen derslerin zorunlu olarak seçilmesi, öğrenci ve velilere gerekli bilgilendirmelerin yapılmaması gibi problemler de yaşanabilmektedir. Bu sebeplerle, seçmeli derslerin teorik seçim süreci uygulamada tam anlamıyla gerçekleştirilememekte ve öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun dersleri seçme özgürlüğü kısıtlanmaktadır (Yayla ve Kozikoğlu, 2013; Yayla ve Tat, 2013; Tuncer ve Özüt, 2017; Bozdoğan vd., 2024)

Daha önceki uygulamalarda 2 saat olan ve notla değerlendirilmeyen seçmeli dersler, TTKB'nin 2012 yılında aldığı kararla ortaokul seviyesinde haftalık 8 saate çıkarılmıştır. Bu düzenleme ile birlikte ortaokullar için haftalık 30 saat olan ders sayısı 5 ve 6. sınıflarda 36'ya, 6 ve 7. sınıflarda 37'ye çıkarılmıştır. Bu uygulama sadece bir yıl devam etmiş, 2013 yılında TTKB, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda zorunlu ders saatlerini 29, seçmeli ders saatlerini ise 6 saat olarak belirlemiştir. Böylece ortaokuldaki bütün sınıf seviyelerinde haftalık ders sayısı 35 saat olarak sabitlenmiştir. Bu uygulama hâlen devam etmektedir.

TTKB'nin revize edilen 2014/9 sayılı kararına göre ortaokullarda Masal ve Destanlarımız dersi Türkçe ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerince okutulabilmektedir (MEB, 2014). Bu çalışmada literatür

taraması Masal ve Destanlarımız dersini konu edinen çalışmalarla sınırlandırılmıştır. Yapılan taramada Masal ve Destanlarımız dersinin ele alındığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak seçmeli dersler konusunda öğretmenlerin görüşlerini inceleyen pek çok çalışma bulunmaktadır.

Okuma Becerileri dersiyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; Ceran ve Karabacak'ın (2013) okuma becerileri dersi ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini aldıkları çalışmaya göre öğretmenler, Türkçe ve Okuma Becerileri dersinde okuma alışkanlığı kazandırmayı amaçlamaktadır. Ancak bazı öğretmenlerin uyguladığı etkinliklerin konuşma ve yazma becerilerine yönelik olduğu tespit edilmiştir. Bu durum dersin kapsamının ve işlenişin tam olarak anlaşılmadığını göstermektedir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme çalışmalarını sadece öğrenci hakkında sınav yoluyla bilgi almak amacıyla yaptıkları, kendileri için dönüt sağlamak amacıyla olmadıkları görülmüştür. Katılımcılar metinleri öğrenci ilgi ve seviyesine göre seçtiklerini, bu metinleri ellerindeki kitap, dergi gibi alternatif kaynaklardan veya internette bulduklarını belirtmişlerdir. Yıldırım'ın (2015) Okuma Becerileri dersine yönelik çalışmasına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamına yakını bu dersin gerekli olduğunu düşünmektedir. Öğretmenler ayrıca bu derse ait ders kitabı olmamasını büyük bir eksiklik olarak görmektedirler. Akın (2016) çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin Okuma Becerileri dersiyle ilgili görüşlerine başvurmuştur. Öğretmenlerin çoğu, program hakkında olumlu görüş belirterek bu dersin öğrencilerin okuma becerilerine katkıda bulunduğunu ifade etmiştir. Öğretmenler etkinlik olarak Türkçe derslerinde uyguladıkları etkinlikleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Çarkıt da (2019) Okuma Becerileri dersiyle ilgili öğretmen görüşlerini incelemiştir. Araştırmaya göre öğretmenlerin tamamı bu dersi gerekli görmekte ve sınıf içinde kitap okuma etkinliği yapmaktadır. Ölçme-değerlendirme faaliyetlerini hem sonuç hem de süreç odaklı yapan öğretmenler, öğrencilerin kitap okumaya karşı isteksiz ve okuma alışkanlığı kazanmamış olmalarını, okuduklarını anlamada güçlük çekmelerini, ailelerin okumaya karşı ilgisizliğini karşılaşılan güçlükler olarak belirtmişlerdir. Öğretmenler, Milli Eğitim Bakanlığınca derse yönelik etkili bir içerik geliştirilmesi, ailelerin okuma konusunda bilinçlendirilmesi, öğrencilere ilkokulda kitapların sevdirmesi ve okuma alışkanlığının kazandırılması, kitap temininin kolaylaştırılması, e-okumanın yaygınlaştırılıp bütün derslerde okuma alışkanlığının önemsenmesini önermişlerdir.

Yazarlık ve Yazma Becerileri dersiyle ilgili çalışmalar incelendiğinde; Koçak'ın (2013) Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi üzerine bir çalışma yaptığı görülmektedir. Bu çalışmaya göre öğretmenler ders ile ilgili kaynak sıkıntısı çekmekte ve ders kitabının olması gerektiğini düşünmektedirler. Dersi daha canlı işlemek için drama çalışmaları, metinleri öğrenciyle birlikte değerlendirme, derse örnek metinler getirme, öğrencilere tahminde bulundurma, beyin fırtınası gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Öğretmenler ölçme-değerlendirme sürecinde herhangi bir ölçme aracı kullanmamakta ve kendi görüşlerine göre metni değerlendirmektedir. Çarkıt ve Karadüz'ün (2015) Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine yönelik Türkçe öğretmenleri ile yaptıkları görüşme sonuçlarına göre öğretmenlerin daha çok anlatım yöntemini kullandıkları, öğretim teknolojilerini kullanmadıkları, genel olarak yönetmeliğe göre zorunlu olan yazılı sınavlar ile ölçme değerlendirme yaptıkları tespit edilmiştir.

Bazı çalışmalarda ise genel olarak seçmeli dersler ele alınmıştır. Yayla ve Kozikoğlu'nun (2013) seçmeli derslerin işlevselliği ile ilgili öğretmen görüşlerine başvurdukları çalışmaya göre genel olarak seçmeli ders uygulamasının verimli yürütülmediği bulgulanmıştır. Öğretmenlerin en çok karşılaştığı ve eleştirdiği sorunların, kitap ve malzeme eksikliği, programın olmayışı, kalabalık sınıflar ve öğrencilerin ders yükünün fazla olması olarak belirlenmiştir. Yeterli ders çeşitliliği olmasına rağmen öğretmen ve derslik yetersizliğinden birçok dersin açılmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğretmenler öğrenci ilgi, istekleri, okulun şartları ve imkânları göz önünde bulundurularak belirli bir program, gerekli materyal ve ön hazırlık ile seçmeli ders uygulamasının daha verimli olabileceğini savunmuşlardır. Yayla ve Tat'ın (2013) öğretmen görüşlerini incelediği çalışmasına göre ise seçmeli ders sürecinde hizmet içi eğitim verilmemesi, derslik, materyal ve ders verecek öğretmen yetersizliği, ders sayısının kısıtlılığı ve öğrencilerin motivasyon düşüklüğü gibi problemlerin yaşandığı tespit edilmiştir. Seçmeli dersler için belli bir esneklik sağlayan ders programlarının oluşturulması, çeşitliliğe imkân sağlayan kaynakların temin edilmesi veya geliştirilmesi, bu dersleri okutan öğretmenlerin hizmet içi eğitime tabi tutulması ve seçmeli derslerin not ortalamasına etki etmeyecek biçimde değerlendirilmesi katılımcılar tarafından önerilmiştir.

Aksu-Bektaş ve Alver'in (2020) Medya Okuryazarlığı dersine yönelik öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerini aldıkları çalışmalarına göre öğretmenlerin tamamı bu dersi gerekli görmektedir.

Çolak'ın (2020) Düşünme Eğitimi dersiyle ilgili çalışmalarına göre öğretmenlerin, düşünme eğitimi dersini öğrenciyi geliştiren, yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme gibi becerileri kazandıran, çağın şartlarına uyumlu bir ders olarak tanımlamışlardır.

Bu çalışmanın amacı, Masal ve Destanlarımız dersine giren Türkçe öğretmenlerinin bu derse yönelik görüş ve uygulamalarını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problem sorularına cevap aranmıştır:

- Öğretmenler Masal ve Destanlarımız dersinin ortaokullarda okutulması hakkında ne düşünmektedir?
- Öğretmenlerin Masal ve Destanlarımız dersinde karşılaştığı sorunlar nelerdir?
- Öğretmenler Masal ve Destanlarımız dersini işlerken ne tür çalışmalar yapmakta ve hangi uygulamalara başvurmaktadır?
- Öğretmenler Masal ve Destanlarımız dersinde ölçme ve değerlendirme ile ilgili nasıl bir süreç izlemektedir?
- Öğretmenler Masal ve Destanlarımız dersinde metin seçimini nereden ve neye göre yapmaktadır?
- Öğretmenler Masal ve Destanlarımız dersinin daha verimli olması için ne tür öneriler sunmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Ortaokullarda okutulan seçmeli derslerden biri olan Masal ve Destanlarımız dersine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yaklaşımı doğrultusunda yapılmıştır. Durum çalışmaları özellikle değerlendirme süreçlerinde kullanılan, bir program, süreç ya da var olan durum veya durumları ayrıntılı bir şekilde analiz ederek açıklayan bir yöntemdir (Creswell, 2017; Merriam, 2013). Durum çalışmalarında amaç bir durumu ayrıntılı bir şekilde inceleyerek keşfetmek ve tanımlamak, böylece başka durum ve olayların açıklanmasını sağlamaktır (Gerring, 2007; Yin, 2013). Durum çalışmalarında gözlemler, görüşmeler ve dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada da Masal ve Destanlarımız dersini okutan öğretmenlerin görüş ve değerlendirmelerinden yola çıkılarak var olan bir durumun derinlemesine betimlenerek açıklanması ve bütüncül bir sonuca ulaşılması amaçlandığı için durum çalışması yaklaşımı tercih edilmiştir.

Araştırma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Masal ve Destanlarımız dersini okutan 29 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu uygun durum örnekleme yöntemine göre oluşturulmuştur. Uygun örneklem yönteminde araştırmacılar belirli özelliklere uyan birey ya da gruplara odaklanmaktadır (Ekiz, 2015). Bu çalışmada da çalışma grubu oluşturulurken Türkçe öğretmenleri arasından Masal ve Destanlarımız dersini okutanlar belirlenerek çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubundaki öğretmenlerin tamamı araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Çalışmaya katılan öğretmenlerle ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 1 ve Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 1.

Katılımcıların Cinsiyetine İlişkin Bilgiler

Katılımcı	n	%
Erkek	15	51,72
Kadın	14	48,28
Toplam	29	100

Tablo 1'e bakıldığında katılımcıların 15'inin (%51,72) erkek öğretmen, 14'ünün (%48,28) kadın öğretmen olduğu anlaşılmaktadır.

Türkçe Öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız Dersine Yönelik Görüş ve Uygulamaları

Katılımcıların Türkçe öğretmenliğindeki görev sürelerine ilişkin bilgilere Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2.

Katılımcıların Görev Sürelerine İlişkin Bilgiler

Görev Süresi	n	%
0-5 yıl	7	24,14
6-10 yıl	1	3,45
11-15 yıl	10	34,48
16-20 yıl	5	17,24
21 yıl ve üzeri	6	20,69
Toplam	29	100

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların 7’sinin (%24,14) 1-5 yıl, 11’inin (%37,93) 11-15 yıl, 5’inin (%17,24) 16-20 yıl, 6’sının (%20,69) ise 21 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip oldukları görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Masal ve Destanlarımız dersine giren Türkçe öğretmenlerinin bu derse yönelik görüş ve uygulamalarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form oluşturulurken öncelikle literatür taraması yapılmış ve katılımcılara yöneltilebilecek soru havuzu meydana getirilmiştir. 2 Türkçe öğretmeni ve Türkçe öğretmenliği bölümünde görevli 2 öğretim üyesinin görüşleri de alınarak formda yer alacak sorular belirlenmiştir. Ardından 8 sorudan meydana gelen yarı yapılandırılmış görüşme formuna (YYGF) son şekli verilmiştir. Hazırlanan form iki farklı bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde katılımcıların cinsiyetini ve Türkçe öğretmenliğindeki görev sürelerini belirlemeye yönelik iki soru yer almıştır. İkinci bölümde ise seçmeli masal ve destanlarımız dersine yönelik öğretmen görüş ve uygulamalarını belirlemeye yönelik 6 soru yer almıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmesinin sebebi, çalışma grubunun bir olgu ya da duruma yönelik deneyimlerini incelerken sonda sorular ile olgu ya da durumu derinlemesine incelemeye fırsat vermesi, araştırmacıya esneklik sağlaması ve soruları açıklayabilmesine olanak tanınmasıdır (Berg ve Lune, 2015; Büyüköztürk vd., 2010; Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde öncelikle kısa mesaj, e-posta ve Whatsapp aracılığıyla Türkçe öğretmenlerine çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen her katılımcı ile iletişime geçilmiş, Google Forms üzerinden formu doldurmaları istenmiştir. Katılımcılar tarafından form doldurulduktan sonra yeterli veya net olmayan cevaplar için katılımcılara artçı sorular sorulmuş ve katılımcının görüşünün daha anlaşılır olması sağlanmıştır. İki haftalık bir süre sonunda 29 katılımcının sorulara cevap vermesiyle yeterli veri setine ulaşıldığına karar verilmiştir.

Verilerin Analizi

Veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra ise cevaplar içerik analizine tabi tutularak araştırmaya konu olan durum ile ilgili yorumlama yapılmıştır. Ary ve diğerlerine (2006) göre nitel araştırmaların veri analizi sürecinde incelenen olgunun yorumlanmasına, toplanan tüm veriler arasındaki ilişkinin anlaşılmasına çalışılır. Yıldırım ve Şimşek’e (2016) göre içerik analizinde elde edilen verilerin açıklanması için cevapların birbiri ile ilişkine bakılarak temalara ve kavramlara ulaşmak amaçlanır. Aynı şekilde Bogdan ve Biklen (2007) veri analizini verileri düzenlemek, birimlere ayırmak, kodlamak, sentezlemek, veriler arasındaki örüntüleri aramak olarak tanımlamıştır. Bu çalışmada da taranan literatürden yararlanılarak en uygun tema ve alt temalara ulaşılmaya ve ele alınan durumun açıklanmasına çalışılmıştır. Son olarak netleştirilen cevaplar yüzde ve frekansları ile beraber tablolara aktararak gösterilmiştir. Her bir tablonun altında ilgili tablo hakkında açıklayıcı bilgiler ile örnek

katılımcı cevapları verilmiştir. Çalışmaya katılan her bir katılımcı analiz sürecinde ve tablolaştırma çalışmalarında K1, K2, K3... olarak kodlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada geçerlik ve güvenirliliği sağlamak için birden fazla işlem gerçekleştirilmiştir. Öncelikle katılımcıların gönüllü olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama aracı için literatür taranmış, soru havuzu oluşturulmuş, 2 Türkçe öğretmeni ve Türkçe öğretmenliği bölümünde görevli 2 öğretim üyesinin görüşlerine göre forma son şekli verilmiştir. Katılımcıların formu içtenlikle doldurabilmeleri için kendileriyle iletişime geçilmiş, form doldurulduktan sonra yeterli ve net olmayan cevaplar için artçı sorular sorularak katılımcının görüşü net bir şekilde anlaşılmaya çalışılmıştır. Geçerlik ve güvenirliliği sağlamak için başvuru bir diğer yol da verilerin farklı zaman dilimlerinde olmak üzere iki kez okunmasıdır. Yaklaşık iki haftalık bir süre sonunda ikinci defa okuma yapılmıştır. Her iki zaman diliminde yapılan kodlamalar arasında tutarlılık olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra geçerlik ve güvenirliliği tespit edebilmek için bağımsız değerlendiriciler arasındaki uyuma bakılmıştır. Bu aşamada Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen formül “[Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100]” kullanılmıştır. Miles ve Huberman’a (1994) göre değerlendiriciler arasında en az %80 oranında uyum olması durumunda kodlamalar güvenilir olarak kabul edilebilir. Bu çalışmada da bağımsız iki değerlendiricinin kodları arasında %89 oranında uyum olduğu görülmüştür. Dolayısıyla veri analizinin güvenilir olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca geçerlik ve güvenirliliği sağlamak için verilere ilişkin tabloların her birinin altında katılımcı cevapları doğrudan alıntılanarak gösterilmiştir. Böylece okuyucuların ham verileri görebilmesi sağlanmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Hakkâri Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
Karar tarihi= 21.05.2024
Belge sayı numarası= 2024/77

Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız dersine yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız seçmeli dersiyle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla ilk olarak “*Masal ve Destanlarımız dersinin ortaokullarda okutulması hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce bu ders okutulmalı mıdır? Neden?*” sorusuna yanıt aranmıştır. Soruya verilen cevaplardan hareketle Tablo 3 ve Tablo 4 oluşturulmuştur.

Tablo 3.

Katılımcıların Masal ve Destanlarımız Dersinin Okutulması Hakkındaki Görüşleri 1

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	n	%
Masal ve Destanlarımız dersinin okutulması	Okutulmalı	K1, K2, K3, K5, K10, K12, K15, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26, K27, K28	20	68,97
	Okutulmamalı	K4, K6, K7, K8, K9, K11, K13, K14, K16, K29	9	31,03
Toplam			29	100

Türkçe Öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız Dersine Yönelik Görüş ve Uygulamaları

Tablo 3 incelendiğinde, çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (n=20) Masal ve Destanlarımız dersinin okutulması gerektiğini düşünmektedir. Bazı katılımcıların ise (n=9) bu dersin okutulmaması yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Katılımcıların bahsi geçen ders için “okutulmalı” ve “okutulmamalı” şeklinde verdikleri cevapların gerekçeleri Tablo 4’e yansıtılmıştır.

Tablo 4.

Katılımcıların Masal ve Destanlarımız Dersinin Okutulması Hakkındaki Görüşleri 2

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlarımız dersinin okutulması	Okutulmalı	Kültür aktarımı	K1, K2, K3, K12, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K28	12
		Dilin zenginliklerini kazandırma	K15, K21, K26	3
		Çocuk eğitimine katkı	K3, K22, K27	3
		Hayal gücünü geliştirme	K5, K24, K26	3
		Ortaöğretime hazırlık	K10, K17	2
		Derse ilgiyi canlı tutma	K25	1
	Okutulmamalı	Türkçe dersinde işleniyor olması	K6, K7, K8, K9, K13	5
		Öğrenci seviyesine uygun olmaması	K4, K16, K29	3
		Sınava katkısının olmaması	K9	1
		Öğretim programının açık olmaması	K11	1
		Lise müfredatında yer alması	K14	1
		Dersle ilgili materyalin olmaması	K16	1
Toplam				36

Tablo 4 incelendiğinde, MEB tarafından 2023-2024 eğitim öğretim yılının birinci döneminden itibaren ortaokullarda okutulan seçmeli dersler arasında dâhil edilen Masal ve Destanlarımız dersinin okutulmasını doğru bulan katılımcılar bunu sırasıyla; kültür aktarımını sağlaması (n=12), öğrencilere dilin zenginliklerini kazandırması (n=3), çocuk eğitimine katkıda bulunması (n=3), öğrencilerin hayal gücünü geliştirmesi (n=3), öğrencileri ortaöğretime hazırlaması (n=2), öğrencilerin derse olan ilgisini canlı tutması (n=1) gerekçelerine bağlamaktadırlar. Bu dersin okutulmaması gerektiğini düşünen katılımcılar ise bunu sırasıyla; dersin zaten Türkçe dersinin içinde işleniyor olmasına (n=5), kazanımlarının öğrencilerin seviyesine uygun olmamasına (n=3), öğrencilerin ileride girecekleri LGS vb. sınavlara herhangi bir katkısının olmamasına (n=1), dersin öğretim programının yeterince açık ve anlaşılır olmamasına (n=1), bu derse ait kazanımların lise müfredatında zaten yer aldığına (n=1) ve dersle ilgili materyallerin olmamasına (n=1) bağlamaktadırlar. Bazı katılımcıların birden fazla gerekçe sunduğu görülmüştür. Bu nedenle Tablo 4’te gerekçe sunan katılımcı sayısı 36 olmuştur.

Masal ve Destanlarımız dersinin öğrencilere kültür aktarımı bakımından faydalı olduğunu düşünen K1, “Okutulmalıdır, çünkü öğrenci kendi öz değerleri hakkında bilgileniyor. Destan ve masallar bir milletin kültürüdür. Masal ve destanlarımızın bu derste okutulması, öğrencilere kültürümüzü aktarmanın en etkili yollarından biridir. Kültüründen uzaklaşan milletler benliğinden uzaklaşır.” ifadesini kullanmıştır. Bu dersle ilgili, “Dilin zenginliklerini keşfetmek için masal ve destanlar harika bir araçtır. Öğrencilerimiz, bu metinler aracılığıyla farklı dil kullanımlarını ve ifade biçimlerini öğrenirler, bu da dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.” diyen K15, dilin zenginliklerinin keşfedilmesine yardımcı olması bakımından dersin okutulması gerektiğini düşünmektedir. Dersin çocukların eğitimi üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu düşünen K3, “Çocuk eğitimine katkıda bulunmak açısından masal ve destanlar çok önemlidir. Bu metinler, öğrencilerimize önemli yaşam dersleri sunar ve onların karakter gelişimine katkıda bulunur.” ifadesini kullanmıştır. K5 ise, “Masal ve destanlar, öğrencilerin hayal güçlerini canlandırır ve geliştirir. Bu metinlerdeki fantastik öğeler, öğrencilerin yaratıcılığını teşvik eder ve onların alternatif düşünme becerilerini güçlendirir.” ifadesini kullanmakta ve dersin öğrencilerin hayal güçlerini geliştirmesi bakımından önemli olduğunu düşünmektedir. K7, dersin okutulmasını doğru bulmamakta ve “Bana göre gereksiz, zaten bu ders konularını Türkçe dersi içinde veriyoruz, hele ki 8. sınıfta okutulmaması gereken bir ders.” ifadesiyle dersin içeriğinin Türkçe derslerinde zaten işlendiğini dile getirmektedir. K4, bu dersle ilgili kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmadığını dile

getirmekte ve “Okutulmamalı. Bu dersin kazanımlarının ortaokul öğrencilerinin seviyesinin üstünde olduğunu düşünüyorum. Bu dersin lisede okutulmasının daha doğru olacağını düşünüyorum.” ifadesiyle ortaokullarda bu dersin okutulmasını doğru bulmadığını belirtmektedir.

Türkçe öğretmenlerinin, “Masal ve Destanlarımız dersinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle Tablo 5 oluşturulmuştur.

Tablo 5.

Katılımcıların, Masal ve Destanlarımız Dersinde Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Kodlar	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlarımız dersinde karşılaşılan sorunlar	Kitap, kaynak ve materyal eksikliği	K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K13, K14, K15, K16, K18, K19, K20, K22, K25, K28	19
	Öğrenci ilgisizliği	K6, K7, K8, K16, K17, K27, K29	7
	Konu ve kazanımların seviyeye uygun olmaması	K4, K12, K21, K26, K27	5
	Planlama eksikliği	K2, K3	2
	Sorun yok	K23, K24	2
	Bilgi eksikliği	K11	1
	Yıllık planın anlaşılır olmaması	K1	1
Bazı paydaşların derse bakışı	K15	1	
Toplam			38

Tablo 5’e bakıldığında katılımcıların Masal ve Destanlarımız dersiyle ilgili sırasıyla; kitap, kaynak ve materyal eksikliği (n=19), öğrenci ilgisizliği (n=7), dersle ilgili konu ve kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmaması (n=5), planlama eksikliği (n=2), öğretmenlerin dersle ilgili bilgi eksikliği yaşamaması (n=1), yıllık planın anlaşılır olmaması (n=1), bazı paydaşların derse olumsuz bakışı (n=1) gibi sorunlara dikkat çektikleri görülmektedir. 2 katılımcı ise dersle ilgili herhangi bir sorun yaşamadığını dile getirmiştir. Bazı katılımcılar, bu soruyu cevaplarken birden fazla sorun dile getirmiştir.

K4, dersle ilgili sorunlardan bahsederken, “Bu ders seçmeli bir ders olduğu için bir kitabı yok. Kitap, kaynak ve materyal eksikliği, Masal ve Destanlarımız dersinin etkili bir şekilde işlenmesini zorlaştırıyor. Derste okutulacak bir ders kaynağının olmaması hem biz öğretmenlerin hem de öğrencilerin işini baya zorlaştırmaktadır. Kazanımlar da öğrencilerin seviyesinin üstündedir.” ifadesini kullanmaktadır. K29, Masal ve Destanlarımız dersinin ayrı bir ders olarak işlenmesini doğru bulmadığını, bu durumun öğrenci ilgisizliğine neden olduğunu dile getirmekte ve bunu, “Metin türü olarak birkaç derste verilebilecek bir konunun ekstra bir ders olarak verilmesi gereksiz ve çocuklar açısından sıkıcı geçiyor. Öğrenci ilgisizliği, dersin verimliliğini olumsuz etkiliyor.” ifadesiyle açıklamaktadır. K12, “Dersle ilgili konu ve kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmaması, öğrencilerin konuları anlamasını zorlaştırabiliyor. Bazı konular ağır geliyor. Menakıbnameler gibi. Ayrıca eski terimlerde çocuklar zorlanıyor.” diyerek dersle ilgili bazı konu ve kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmadığını dile getirmektedir. K3, “Dersin öğretim programı eğitim- öğretim yılı başladıktan sonra yayınlandı. Bu da planlamayı olumsuz etkiledi. Ayrıca bu dersle ilgili yeterli kaynak ve materyal olmaması da karşılaştığımız sorunlar arasında.” diyerek yetersiz kaynak ve materyal sorunu yanında dersle ilgili planlama eksikliğinin de önemli bir sorun olduğunu ifade etmektedir. K11, dersle ilgili karşılaştığı sorunları dile getirirken, “Anlatacağım konu hakkında ön bilgim yok, doğaçlama ders işlemek zor oluyor, bilgi ve belgeler kısıtlı” ifadesini kullanmakta ve dersin içeriğiyle ilgili yeterli bilgiye ve donanıma sahip olmadığını söylemektedir. K15 ise yaşadığı sorunu, “Karşılaştığım en büyük sorun başta idare, öğrenci ve veli üçgeninin seçmeli derse olan bakış açısı. İdare yüksek not verilsin test çözülsün kitap okunsun baskısı öğrencinin elini güçlendiriyor. Öğrenci için bu ders dinlenilecek bir ders olmaktan çıkıyor direkt eğlence dersi, sohbet dersine dönüşüyor. Ders kendi amaçlarından uzaklaştığı gibi idarenin amacını da tutturamıyor. Bu canımı çok sıktı. Çünkü ben dersimi işlemeyi görev biliyorum. Öğrenciyi bu durumda motive etmek veya disipline etmek çok zor oluyor. Dersin güzellikleri de fark edilmiyor.” sözleriyle dile getirmektedir.

Türkçe Öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız Dersine Yönelik Görüş ve Uygulamaları

Türkçe öğretmenlerinin, “Masal ve Destanlarımız dersini işlerken ne tür çalışma, etkinlik vb. yapıyorsunuz veya hangi uygulamalara başvuruyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplardan hareketle Tablo 6 oluşturulmuştur.

Tablo 6.

Katılımcıların, Masal ve Destanlarımız Dersinde Başvurdukları Çalışma, Etkinlik ve Uygulamalar

Tema	Kodlar	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlarımız dersinde başvurulan çalışma, etkinlik ve uygulamalar	Video izletme	K1, K2, K4, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K14, K17, K26, K28, K29	14
	Yaratıcı yazma	K1, K3, K11, K12, K16, K18, K22, K24, K27, K29	10
	Sesli ve sessiz okuma	K2, K5, K13, K18, K20, K21, K22, K25, K29	9
	Araştırma ödevi	K3, K7, K10, K12, K20, K28, K29	7
	Düz anlatım (öğretmen)	K12, K13, K15, K17, K23, K26	6
	Düz anlatım (öğrenci)	K12, K24, K26, K28, K29	5
	Dinleme	K3, K11, K19, K24, K25	5
	Dramatizasyon	K7, K19, K29	3
	Resmetme	K23	1
	Özet çıkarma	K29	1
Toplam			61

Tablo 6 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız dersinde başvurdukları çalışma, etkinlik ve uygulamalar arasında masal ve destanlar konulu videoların izletilmesi (n=14) ilk sırada yer almaktadır. Bunu; yaratıcı yazma (n=10), sesli ve sessiz okuma (n=9), araştırma ödevi (n=7), öğretmenin masal ve destanlar konulu anlatımı (n=6), öğrencinin masal ve destanlar konulu anlatımı (n=5), dinleme (n=5), dramatizasyon (n=3), resmetme (n=1), özet çıkarma (n=1) takip etmektedir. Katılımcıların bir kısmı, bu soruyu cevaplarırken birden fazla çalışma, etkinlik ve uygulamayı dile getirdiği için Tablo 6’da bahsi geçen soruya verilen cevap sayısının 61 olduğu görülmektedir.

K1, bu derste öğrencilere video izlettiğini ve yaratıcı yazma çalışmaları yaptığını ifade etmekte ve bunu “*Video yoluyla destan ve masallar izletiyorum. Çocuklara siz de masal veya destan yazın diyorum. Böylece yaratıcılıkları gelişiyor.*” sözleriyle dile getirmektedir. Derslerde yaratıcı yazma çalışmalarına ağırlık verdiğini ifade eden K16, “*Yaratıcı yazma çalışmalarını çokça yaptırıyorum. Yaratıcı yazma etkinlikleri, öğrencilerin hayal güçlerini kullanmalarını teşvik eder ve kendi masal ve destanlarını oluşturmalarını sağlar. Bu etkinlikler öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye ve yaratıcılıklarını ifade etmeye yardımcı olur.*” diyerek bu çalışmaların öğrencilerin dil becerileri ve yaratıcılıkları üzerinde etkili olduğunu belirtmektedir. K10, derste sesli ve sessiz okuma ile masal ve destan dinleme çalışmaları yaptırdığını şu sözleriyle dile getirmektedir: “*Öğretmen ve öğrencilerin sesli okuma çalışmaları, öğrencilerin sessiz okuma çalışmaları, masal ve destan dinleme etkinlikleri yaptırıyorum. Sesli ve sessiz okuma, öğrencilerin okuma becerilerini ve anlama yeteneklerini geliştirir. Masal ve destanların metinlerini okurken öğrenciler, farklı okuma stratejilerini kullanarak metni anlama becerilerini pekiştirirler. Dinleme etkinlikleri ise öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirir ve metni anlama yeteneklerini artırır. Masal ve destanların sesli olarak okunması, öğrencilere metnin ritmi ve vurguları hakkında fikir verir.*” K5 ise “*Vallahi öğrenciler ders olarak görse o kadar çok şey yapılır ki ben yapmaya çalışıyorum zaten. Masal, destan, efsane anlatıcılığı yaptırılabilir ki çok da güzel oluyor. Ben bu çalışmayı bir defa yaptım çok faydalı oldu. Biri dede, nine oluyor mekânımız ev veya köy meydanı kahvesi oluyor ve anlatım başlıyor. İçerik analiz unsurları öğretilince anlatım daha etkili olur vs.*” diyerek derslerinde masal ve destan anlatıcılığı çalışmasına ağırlık verdiğini ifade etmektedir. K7, derslerinde daha çok araştırma ödevi verdiğini ve dramatizasyon çalışmaları yaptırdığını şu sözleriyle dile getirmektedir: “*Derslerimde konuyla ilgili araştırma ödevi veriyorum veya dramatizasyon çalışmaları üzerinde duruyorum. Dramatizasyon etkinlikleri, öğrencilerin duygusal ve sosyal becerilerini geliştirir. Öğrenciler, masal ve destanların karakterlerini canlandırarak metnin içeriğini daha derinlemesine kavrarlar ve empati kurma becerilerini geliştirirler.*”

Türkçe öğretmenlerinin, “Masal ve Destanlarımız dersinde ölçme ve değerlendirme ile ilgili nasıl bir süreç izliyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar göz önünde bulundurularak Tablo 7 oluşturulmuştur.

Tablo 7.

Katılımcıların, Masal ve Destanlarımız Dersinde Başvurdukları Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Tema	Kodlar	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlarımız dersinde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları	Açık uçlu sorular	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K16, K18, K19, K22, K24, K26, K27, K28, K29	22
	Soru cevap	K2, K17, K22, K23, K26	5
	Özgün metin yazdırma	K7, K10, K19, K29	4
	Özet çıkarma	K2, K17, K29	3
	Derse katılım	K20, K21, K25	3
	Sunum yaptırma	K17, K26, K29	3
	Kısa cevaplı sorular	K15	1
Toplam			41

Tablo 7'ye bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğu (n=22), Masal ve Destanlarımızın dersinin ölçme ve değerlendirme sürecinde açık uçlu sorulardan yararlandığını dile getirmiştir. Açık uçlu sorular dışında katılımcılar sırasıyla; soru cevap (n=5), özgün masal ve destan yazdırma (n=4), özet çıkarma (n=3), derse katılım (n=3), sunum yaptırma (n=3), kısa cevaplı sorular (n=1) gibi araç ve yöntemlerle ölçme ve değerlendirme sürecini yürüttüklerini ifade etmişlerdir. Bazı katılımcılar birden fazla ölçme aracı kullandığı için bu soruya verilen cevap sayısı 41 olmuştur.

K28, dersin ölçme ve değerlendirme sürecini açık uçlu sorular aracılığıyla yürüttüğünü dile getirmekte ve "Genel olarak işlediğimiz konularla ilgili açık uçlu sorular hazırlayıp cevaplamalarını istiyorum. Bu yaklaşım, öğrencilerin derinlemesine düşünmelerini ve analiz etmelerini teşvik edebilir. Açık uçlu sorular, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirebilir ve özgün fikirlerini ifade etmelerine olanak tanır." diyerek bu yöntemle öğrencilerin derinlemesine anlama ve kavrama seviyelerini değerlendirmeye çalıştığını belirtmektedir. K22, bu süreçte çoğunlukla soru cevap yöntemine başvurduğunu söylemekte ve bunu şu sözleriyle ifade etmektedir: "Açık uçlu sorular soruyorum fakat çoğunlukla soru cevap yöntemini kullanıyorum. Soru cevap yöntemi öğrencilerin doğrudan katılımını ve etkileşimini sağlayabilir. Öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılmalarına ve öğrenmelerine olanak tanır. Bu yöntemin, öğrencilerin derste öğrendiklerini daha iyi anlamalarına ve konuları daha derinlemesine kavramalarına yardımcı olduğunu düşünüyorum." K10, "Derslerde işlenen konuların hacmine göre ölçme ve değerlendirme yapıyorum. Açık uçlu sorular özellikle özgün masal veya destan yazdırıyorum." diyerek öğrencilerin özgün metinler yazmalarına ağırlık verdiğini dile getirmektedir. K29, "Sunum yaptırıyorum, açık uçlu sorular, özgün masal yazdırma, özet çıkartma şeklinde çeşitli ölçme araçları kullanıyorum" ifadesiyle dersin ölçme ve değerlendirme sürecinde birden fazla yöntem kullanıldığını ifade etmektedir. K15 ise öğrencileri zorlamamak için kısa cevaplı sorular kullandığını belirtmekte ve bunu "Öğrenciler düşük not almasın, yüksek puan alsın diye kısa cevaplı ve basit sorular soruyorum. Onları zorlamıyorum." ifadesini kullanmaktadır.

Öğretmenlerin, "Masal ve Destanlarımız dersinde metin seçimini nereden ve neye göre yapıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 8'e yansıtılmıştır.

Tablo 8.

Katılımcıların, Masal ve Destanlarımız Dersinde Kullanılan Metinleri Seçme Yöntemleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlarımız dersinde metin seçimi	İnternette destan metinleri	K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K13, K15, K16, K17, K18, K19, K21, K22, K23, K24, K25, K26, K27, K28, K29	24
	İnternette ilgili videolar	K1, K3, K12, K14, K15, K20, K29	7
	Kaynak eserler	K2, K10, K15, K26	4
	Masal ve destan kitapları	K15, K20, K25, K29	4
	Toplam		

Türkçe Öğretmenlerinin Masal ve Destanlarımız Dersine Yönelik Görüş ve Uygulamaları

Tablo 8 incelendiğinde, çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin tamamına yakını (n=24) Masal ve Destanlarımız dersinde kullandıkları metinleri seçerken internetteki destan metinlerinden yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında katılımcılar metin seçimi yaparken sırasıyla; internette (youtube vb. siteler) ilgili videolardan (n=7), kaynak eserlerden (n=4), masal ve destan kitaplarından (n=4) yararlandıklarını dile getirmişlerdir.

K24, “Çocukların düzeyine uygun şekilde internetten seçiyorum. İnternet, geniş bir arşive erişim sağlıyor ve öğrencilerin ilgisini çekebilecek farklı destanları kolayca bulmamıza olanak tanıyor. Bu sayede ders içeriğini daha zengin ve çeşitli hale getirebiliyoruz.” ifadesini kullanarak internette ilgili sitelerden çeşitli masal ve destan metinleri seçtiğini belirtmektedir. Metin seçerken internet aracılığıyla masal ve destanların yer aldığı çeşitli videoları tercih ettiğini ifade eden K1, bunu şöyle dile getirmektedir: “İnternet üzerinden İslamiyet öncesi ve sonrası destanlarla ilgili ve Türk masalları hakkında detaylı videolar izletiyorum. Öğrencilerin dikkatini çekmek ve konuları daha iyi anlamalarını sağlamak için bu videoları derslerimde sıkça kullanıyorum.” Metin seçiminde kaynak eserlerden yararlandığını belirten K2 ise “Metinleri kaynak eserlerden elde ediyorum. Nihat Sami Banarlı Resimli Türk Edebiyatı kitabı bunlardan biri. Kaynak eserlerden faydalanmak önemli bence. Bu eserler, destanların kökeni, yapısı ve önemi hakkında detaylı bilgiler sunar. Öğrencilerin derinlemesine bir anlayış geliştirmelerine ve destanları daha kapsamlı bir şekilde ele almalarına yardımcı olur.” diyerek kaynak eserlerin önemine dikkat çekmektedir. K20, metin seçiminde videolardan ve masal ve destan kitaplarından yararlandığını dile getirmekte ve bunu şöyle ifade etmektedir: “Dersin konularını dikkate alarak internetten elde ettiğim videolardan ve MEB onaylı masal ve destan kitaplarından yararlanıyorum. Özellikle masal ve destan kitapları ders materyallerini zenginleştirmek için harika bir kaynak. Bu kitaplar, öğrencilere orijinal metinlere doğrudan erişim sağlar ve edebi eserleri klasik anlatımlarıyla keşfetmelerini sağlar.”

Türkçe öğretmenlerinin, “Masal ve Destanlarımız dersinin daha verimli olması için sunabileceğiniz öneriler nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 9’a yansıtılmıştır.

Tablo 9.

Katılımcıların Masal ve Destanlar Dersine İlişkin Önerileri

Tema	Kodlar	Katılımcılar	n
Masal ve Destanlar dersine ilişkin öneriler	Dersin kitabı olmalı	K10, K12, K13, K14, K16, K19, K20, K22, K23, K25, K26	11
	Başvurulacak kaynaklar belirlenmeli	K2, K4, K5, K9, K11, K17, K26, K28	8
	Etkinlik kitapları hazırlanmalı	K2, K5, K13, K21, K24, K28	6
	Anlaşılır ve sade bir ders planı olmalı	K1, K11, K27, K29	4
	Materyaller çeşitlendirilmeli	K3, K16, K24, K28	4
	Zengin dijital içerik olmalı	K10, K14, K17, K28	4
	Kazanımlar öğrenci seviyesine uygun olmalı	K4, K7	2
	Ders kaldırılmalı	K6, K8	2
	Türkçe dersine paralel işlenmeli	K29	1
	Dersin içeriği sadeleştirilmeli	K18	1
Paydaşların derse bakışı değiştirilmeli	K15	1	
Toplam			44

Tablo 9’a bakıldığında, katılımcıların önemli bir kısmının (n=11) Masal ve Destanlarımız dersine ait bir ders kitabının olması gerektiği düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bunu sırasıyla; başvurulacak kaynaklar belirlenmeli (n=8), etkinlik kitapları hazırlanmalı (n=6), anlaşılır ve sade bir ders planı olmalı (n=4), materyaller çeşitlendirilmeli (n=4), zengin dijital içerik olmalı (n=4), kazanımlar öğrenci seviyesine uygun olmalı (n=2), Türkçe dersine paralel işlenmeli (n=1), dersin içeriği sadeleştirilmeli (n=1), paydaşların derse bakışı değiştirilmeli (n=1) önerileri takip etmiştir. 2 katılımcı ise dersin kaldırılması gerektiğini düşünmektedir.

K12, bu derse ait bir kitabın olması gerektiğini “Ders kitabı olmalı. Çocuklar kitaba bağlı olarak ilerlemeli. Bu hem öğretmeni hem de öğrenciyi rahatlatacak, dersin daha yapılandırılmış ve etkili bir şekilde işlenmesini sağlayacaktır.” sözleriyle dile getirmektedir. Dersin daha verimli işlenebilmesi için

kaynak kitap desteğine ihtiyaç olduğunu düşünen K9, *“Konuyla ilgili kaynak kitap desteği verilebilir. Öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun, zengin ve güvenilir kaynakların seçilmesi önemlidir. Bu kaynaklar, derse katkı sağlayacak masal ve destanları içermeli ve öğrencilere farklı perspektifler sunmalıdır.”* diyerek kaynak kitapların önemini dile getirmektedir. Etkinlik kitaplarının hazırlanması gerektiğini düşünen K13 bunu, *“Seçmeli derslerin ana dersi destekleyici olması gerektiğini düşünüyorum. Masal ve destanlarımız dersinin daha verimli olması için ilk önce kitabının, metinlerinin ve etkinliklerinin yapılması gerektiğini düşünüyorum.”* ifadesiyle açıklamaktadır. K1, *“Ders planının anlaşılır olması gerekiyor. Daha sade ve anlaşılır olması önemli.”* önerisinde bulunmaktadır. K3, *“Bu dersle ilgili daha çok metin ve materyal sunulması biz öğretmenler açısından daha faydalı olacaktır. Bu materyaller, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ilgi alanlarına hitap etmelidir. Metinlerin yanı sıra görsel, işitsel ve etkileşimli materyaller de kullanılmalıdır.”* diyerek bu derslerde materyallerin çeşitlendirilmesinin önemini dile getirmektedir. Bahsi geçen dersle ilgili dijital içeriklerin önemine dikkat çeken K28, *“Bakanlık ders için müfredata uygun metinleri, görselleri ve videoları içeren dijital içerikler hazırlarsa daha verimli olur. Günümüzde öğrencilerin dijital teknolojilerle olan etkileşimleri artmaktadır. Bu nedenle, ders kitabında zengin dijital içeriğin bulunması, öğrencilerin ilgisini çekebilir ve öğrenmeyi daha etkili hale getirebilir.”* sözleriyle bunu ifade etmektedir.

Tartışma ve Sonuç

MEB’in 2023-2024 eğitim öğretim yılının başında yaptığı değişiklik ile ortaokullarda Masal ve Destanlarımız dersi seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Bu çalışmada Masal ve Destanlarımız dersini okutan Türkçe öğretmenlerinin dersle ilgili görüş ve uygulamaları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada öncelikle dersi okutan öğretmenlerin dersin okutulup okutulmaması gerektiğine ilişkin görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilere göre katılımcıların %68,97’sinin dersin okutulması gerektiği yönünde fikir belirttikleri, %31,03’ünün ise dersin okutulmaması gerektiği kanaatinde oldukları tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan 29 katılımcının dersin okutulması veya okutulmaması gerektiği hususunda 36 farklı gerekçe sunduğu görülmüştür. Dersin okutulması gerektiğini düşünen katılımcıların çoğu dersin kültür aktarımı sağladığını gerekçe göstermiştir. Okutulmaması gerektiği yönünde fikir belirten katılımcıların önemli bir kısmı ise masal ve destanlarımız dersinin Türkçe derslerinde işleniyor olmasından dolayı bu dersi gereksiz bulduklarını ileri sürmüşlerdir. Bu grup, mevcut müfredatin yeterli olduğunu ve ek bir dersin gereksiz bir tekrar olacağını savunmaktadır. Mercan ve diğerlerinin (2023) çalışmasında öğretmenlerin çoğunun seçmeli dersleri faydalı bulduğu ve bu derslerin temel dersleri destekler nitelikte olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Kama Yılmaz (2019) da yaptığı çalışmada öğretmenlerin Zekâ Oyunları seçmeli dersini faydalı buldukları sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında Akay, Çırakoğlu ve Hancı Yanar (2016), Yıldız ve Çezik (2017) ile Manaz (2018) çalışmalarında öğretmenlerin seçmeli derslerde olumsuzluklar yaşadıklarını ve seçmeli ders uygulamasını faydalı bulmadıklarını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalarda öğretmenlerin seçmeli derslerin faydalı olmadığı yönünde görüş belirtmelerinin yaşadıkları çeşitli sorunlardan ve materyal eksikliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sorunlara çözüm buldukça seçmeli dersleri faydalı bulan öğretmen sayısında artış olduğu gözlemlenmektedir.

Çalışmada, katılımcıların Masal ve Destanlarımız dersinde yaşadığı sorunların 8 farklı kod altında toplandığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunun (n=19) yaşadığı sorun; ders kitabı, kaynak ve materyal eksikliği ile ilgilidir. Hemen ardından ise öğrencilerin ilgisizliği sorunu (n=7) gelmektedir. Eşbahoğlu (2015) ve Özüt (2014) de yaptıkları çalışmada seçmeli derslerde yaşanan sorunların başında araç gereç eksikliğinin geldiğini tespit etmişlerdir. Yine Manaz (2018) ve Taş (2004) çalışmalarında seçmeli derslerde araç gereç ve mekân eksikliği olduğunu, öğrencilerin seçmeli derslere gereken ilgiyi göstermediklerini belirlemişlerdir. Yukarıdaki araştırma sonuçlarının bu çalışmayla örtüştüğü görülmektedir. Görüldüğü üzere katılımcıların çoğunluğunun Masal ve Destanlarımız dersinde yaşadığı sorunlar arasında ders kitabının olmayışı, kaynak ve materyal eksikliği ile öğrencilerin ilgisizliği ön plana çıkmaktadır. Bu durum, öğretmenler için gerçekten birer sorun teşkil edebilir, çünkü yeterli kaynak ve materyal olmadan etkili bir öğretim süreci yürütmek zordur. Ancak, bu sorunlar aynı zamanda öğretmenlerin kendi materyallerini oluşturamadığını veya oluşturmaktan kaçındığını da gösterebilir. Öğretmenler, mevcut kaynakların yetersizliği durumunda kendi materyallerini geliştirme becerisine ve

motivasyonuna sahip olmalı; öğrencilerin ilgisini çekmek için çeşitli öğretim yöntemleri ve araçları kullanılmalıdır. Bu nedenle, sorunların bir kısmı öğretmenlerin yeterli destek ve kaynaklarla donatılmamasından kaynaklanırken bir kısmı da öğretmenlerin pedagojik strateji ve materyal geliştirme konusundaki yetkinlik ve motivasyon eksikliklerinden kaynaklanıyor olabilir.

Çalışmada Masal ve Destanlarımız derslerinde katılımcıların 10 farklı çalışma, etkinlik ve uygulama yaptıkları görülmektedir. Buna göre katılımcıların bu derste en çok (n=14) “video izletme” etkinliğine başvurdukları belirlenmiştir. Daha sonra sırasıyla “yaratıcı yazma” (n=10), sesli ve sessiz okuma (n=9), araştırma ödevi (n=7), öğretmenin “düz anlatım”ı (n=6), öğrencinin “düz anlatım”ı (n=5), “dinleme” (n=5), “dramatizasyon” (n=3), “resmetme” (n=1) ve “özet çıkarma” (n=1) gibi etkinlik ve uygulamalar yaptıkları tespit edilmiştir. Akay, Çırakoğlu ve Hancı Yanar (2016) da yaptıkları çalışmada seçmeli derslerde eğlenceli uygulama ve etkinliklere yer verilmeye çalışıldığını, araştırma ve proje ödevleri verildiğini, bazı derslerin eğitsel oyunlarla işlenmeye çalışıldığını, soru-cevap ve dinleme etkinliklerinin yapıldığını bulgulamışlardır. Koçak (2013) ile Atalay, Ay ve Gültekin (2016) de yaptıkları çalışmada seçmeli derslerde benzer çalışmalar yapıldığını bulgulamışlardır. Bahsi geçen sonuçlar bu çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin ilgisi ve katılımı, öğretmenlerin etkinlik seçiminde önemli bir faktördür. Öğretmen görüşleri incelendiğinde video izletme etkinliğinin en fazla tercih edilen etkinlik olmasının bir nedeni, görsel-işitsel materyallerin öğrencilerin ilgisini daha kolay çekmesine ve onların dikkatini daha uzun süre koruyabilmesine bağlanabilir. Ayrıca bazı etkinlikler, hazırlık ve uygulama açısından diğerlerine göre daha kolay ve zaman açısından daha verimli olabilir. Video izletme, önceden hazırlanmış materyallerin kullanımı sayesinde öğretmenlere zaman kazandırabilir ve dersin akışını kolaylaştırabilir.

Çalışmada tespit edilmeye çalışılan bir diğer husus da Masal ve Destanlarımız dersinin ölçme ve değerlendirilmesi ile ilgilidir. Katılımcıların dersin ölçme ve değerlendirme boyutunda ne gibi çalışmalar yaptıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilere göre katılımcılar ölçme ve değerlendirme aşamasında 7 farklı yola başvurmuşlardır. Bunlar: “açık uçlu sorular” (n=22), “soru cevap” (n=5), “özgün metin yazdırma” (n=4), “özet çıkarma” (n=3), “derse katılım” (n=3) “sunum yaptırma” (n=3), “kısa cevaplı sorular” (n=1) şeklinde sıralanabilir. Katılımcıların çoğunlukla başvurdukları ölçme ve değerlendirme uygulamasının açık uçlu sorular olduğu bulgulanmıştır. Özen (2020) yaptığı çalışmada öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmede çoktan seçmeli sorulardan sonra açık uçlu sorulardan yararlandıklarını tespit etmiştir. Aydın (2019) ile Akar (2019) da benzer sonuçlara ulaşmıştır. Masal ve Destanlarımız dersinde açık uçlu sorulara ağırlık verilmesi, 2023 yılında MEB tarafından sınav yönetmeliğinin değiştirilmesine bağlanabilir. Zira sınav yönetmeliğinde sınavlarda çoktan seçmeli sorulara yer verilmemesi gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2023). Yönetmelikte geçen bu bağlayıcı ifadenin öğretmenleri açık uçlu sorulara yönelttiği söylenebilir.

Çalışmada katılımcıların Masal ve Destanlarımız dersinde kullandıkları metinleri seçme yöntemine bakıldığında 4 farklı yöntemle metinlere ulaştıkları görülmüştür. Bunlar internetten elde edilen destan metinleri, internetten elde edilen videolar, kaynak eserler ile masal ve destan kitaplarıdır. Çalışmanın bu husustaki bulgusu Mercan vd. (2023) tarafından yapılan çalışmayla uyusmaktadır. Zira Mercan vd. (2023) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin seçmeli derslerde internet, akıllı tahta ve kitaplardan yararlandıklarını bulgulamıştır. Bu sonuçtan hareketle, öğretmenlerin kolay ve hızlı erişilebilen yolları tercih ettiği söylenebilir. İnternette elde edilen destan metinleri ve videolar, öğretmenlerin zaman ve emek açısından daha az maliyetli ve pratik yollarla ders materyallerine ulaşmasını sağlar. Aynı şekilde, kaynak eserler ile masal ve destan kitapları da genellikle hazır ve erişilebilir kaynaklar olarak kullanılır. Öğretmenlerin teknoloji ve mevcut kaynaklardan yararlanarak ders materyallerine ulaşmayı tercih etmeleri, onların sınıf içi hazırlık süreçlerinde zaman kazanmalarına ve ders materyallerine daha hızlı ulaşmalarına yardımcı olabilir. Ancak, bu tercihlerin pedagojik kaliteyi ne ölçüde etkilediği ve bu durumun öğretim kalitesine etkileri de dikkate alınmalıdır.

Son olarak katılımcıların Masal ve Destanlarımız dersine ilişkin önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre 29 katılımcının önerilerinde 11 farklı koda ulaşılmıştır. Bunlar “dersin kitabı olmalı” (n=11), “başvurulacak kaynaklar belirlenmeli” (n=8), “etkinlik kitapları hazırlanmalı” (n=6), “anlaşılır ve sade bir ders planı olmalı” (n=4), “materyaller çeşitlendirilmeli” (n=4), “zengin dijital içerik olmalı” (n=4), “kazanımlar öğrenci seviyesine uygun olmalı” (n=2), “ders kaldırılmalı” (n=2), “Türkçe

dersine paralel işlenmeli" (n=1), "dersin içeriği sadeleştirilmeli" (n=1), "paydaşların derse bakışı değiştirilmeli" (n=1) şeklindeki önerilerdir. Esasen katılımcı önerileri incelendiğinde bunların genellikle derste karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik öneriler olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmanın bu konudaki bulgularının yapılan bazı çalışmalarda (Atalay, Ay ve Gültekin, 2016; Ceran ve Karabacak, 2013; Özüt, 2014; Taş, 2004; Yıldız ve Çezik, 2017) tespit edilen sorunlar ve çözüm önerileri ile örtüştüğünü söylemek mümkündür. Önerilerde en çok vurgulanan "dersin kitabı olmalı" ve "başvurulacak kaynaklar belirlenmeli" gibi talepler, öğretmenlerin ders materyalleri ve kaynakları konusunda desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu, öğretmenlerin kendi materyallerini hazırlama konusunda yetersizlik hissettiklerini veya bu süreçte zorluk yaşadıklarını işaret edebilir. Ayrıca, "etkinlik kitapları hazırlanmalı", "anlaşılır ve sade bir ders planı olmalı" ve "zengin dijital içerik olmalı" gibi öneriler de öğretmenlerin ders hazırlığı ve materyal çeşitliliği konusunda daha fazla desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin daha fazla rehberlik ve hazır materyal beklediklerini ortaya koymaktadır. Öte yandan, "kazanımlar öğrenci seviyesine uygun olmalı" ve "dersin içeriği sadeleştirilmeli" gibi öneriler, öğretmenlerin müfredatın ve ders içeriğinin öğrencilerin seviyesine ve ihtiyaçlarına daha uygun hale getirilmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmektedir. Bu da öğretim sürecinde daha etkili olabilmek için belirli iyileştirmelere ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Sonuç olarak, bu öneriler, öğretmenlerin kendi yeterlilikleri konusunda destek ve rehberlik arayışında olduklarını ve ders materyalleri ile içerik konusunda daha fazla hazır kaynak beklediklerini düşündürmektedir. Ayrıca bu sonuçlar, öğretmenlerin mesleki gelişim ve materyal hazırlama konularında daha fazla eğitime ve kaynağa ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır.

Çalışma sonuçlarından ve öğretmenlerin konu hakkında sundukları önerilerden hareketle şunlar söylenebilir:

- Öğretmenlerin ders kitabı ve materyal eksikliği en büyük sorunlardan biri olarak belirlenmiştir. Bu nedenle, dersin içeriğine uygun, kapsamlı ve öğrenci seviyesine uygun ders kitaplarının hazırlanması gerekmektedir.
- Ders için kullanılacak ek kaynaklar ve materyallerin belirlenmesi ve öğretmenlerle paylaşılması, öğretmenlerin ders planlamasında ve uygulamasında önemli bir destek sağlayacaktır.
- Öğrencilerin ilgisini çekebilecek etkinlik kitapları hazırlanmalı ve dersin daha interaktif bir şekilde işlenmesi sağlanmalıdır.
- Zengin dijital içerikler (videolar, interaktif materyaller, online platformlar) geliştirilerek derslerde kullanılmalıdır. Akıllı tahta gibi teknolojik araçların kullanımının artırılması önerilebilir.
- Dersin etkili ve ilgi çekici hale getirilmesi için yaratıcı yazma, dramatizasyon, resmetme gibi çeşitli etkinliklerin derslerde daha fazla kullanılması teşvik edilmelidir.
- Soru-cevap, özgün metin yazdırma, özet çıkarma, derse katılım gibi çeşitli değerlendirme yöntemlerinin kullanımı teşvik edilmelidir.
- Öğretmenlerin dersin içeriği ve uygulaması ile kendi materyallerini geliştirme konusunda bilgi ve becerilerini artırmak için hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.
- Öğretmenler arasında deneyim ve materyal paylaşımı yapılabilecek platformlar oluşturulmalı, iyi uygulama örnekleri paylaşılmalıdır.
- Ebeveynlerin dersin önemi ve içeriği konusunda bilgilendirilmesi, onların destek ve katılımının sağlanması, öğrencilerin derse olan ilgisini artırabilir.
- Masal ve destanların yerel kültürle bağlantılı projeler ve etkinliklerle işlenmesi, toplumsal katılımı artırarak dersin önemini pekiştirebilir.
- Dersin içeriği, kazanımlar ve öğretim programı gözden geçirilerek, sade ve anlaşılır bir yapı oluşturulmalıdır.
- Masal ve Destanlarımız dersinin, Türkçe dersi ile paralel işlenmesi, derslerin birbirini destekler nitelikte olmasını sağlayacaktır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı= Hakkâri Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
Karar tarihi= 21.05.2024
Belge sayı numarası= 2024/77

Yazarların Katkı Oranı

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durum veya ilişki bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Akar, Z. (2019). *Sekizinci sınıf Türkçe dersi yazılı sınav sorularının merkezî sınav Türkçe soruları ile karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Akay, Y., Çırakoğlu, M. ve Hancı Yanar, B. (2016). Ortaokul 5. ve 6. sınıf öğrenci ve öğretmenlerinin seçmeli derslere ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 1-22.
- Akın, E. (2016). Türkçe öğretmenlerinin okuma becerileri dersine ve okuma eğitimine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 34-49.
- Aksu-Bektaş, Y. ve Alver, M. (2020). Medya okuryazarlığı dersine ilişkin öğrenci tutumları ile öğretmen ve öğretmen adayı görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 546-572. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.793624>
- Ary, D., Jacobs, L.C., Razavieh, A., ve Sorenson, C. (2006). *Introduction to research in education*. Belmont, CA: Thompson & Wadsworth Leech.
- Atalay, N., Ay, Y. ve Gültekin, M. (2016). Primary teacher and student opinions regarding leisure activities at primary education. *Kastamonu Education Journal*, 22(2), 419-437.
- Aydın, M. (2019). *Ortaokul Türkçe dersi sınav sorularının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Baş, Ö., Avşar Tuncay, A. ve Akyol, H. (2014). Metinlerarası anlayışla Türk destanlarının eğitim öğretimde kullanılması. *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi*, 26, 23-36.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (H. Aydın, Çev.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Bogdan, R. ve Biklen, S. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods (5th ed.)*. Boston, MA: Pearson Education, Inc.
- Bozdoğan, N., Yolcu, V., Karakaş, F. ve Bulut, F. (2024). Öğretmen görüşlerine göre ortaokulda seçmeli derslerin seçim ve işleyiş süreci. *Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 77-91.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ceran, D. ve Karabacak, E. (2013). Okuma becerileri seçmeli dersine yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 247-275. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1737>
- Cresswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çarkıt, C. (2019). Ortaokul okuma becerileri dersine yönelik öğretmenlerin görüş ve uygulamaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 841-856. <https://doi.org/10.16916/aded.569845>

- Çarkıt, C. ve Karadüz, A. (2015). Ortaokul yazarlık ve yazma becerileri dersi bağlamında yazma becerisi öğretimi üzerine öğretmen görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 364–381. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.5000137223>
- Çolak, İ. (2020). *Düşünme eğitimi dersine yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eşbahoğlu, F. (2015). *İlköğretim 5 ve 6. sınıflarda seçmeli derslerin seçim sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gerring, J. (2007). *Case study research: Principles and practices*. New York: Cambridge University Press.
- Kama Yılmaz, Ş. (2019). *Seçmeli zekâ oyunları dersine ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 463-475.
- Manaz, A. (2018). *Ortaokul seçmeli derslerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- MEB. (2014). *Öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esasları*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2023). *Masal ve destanlarımız dersi öğretim programı (I-II) (Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mercan, S., Arslan, K., Evran, M., Kayan, S. ve Arslan, A. (2023). Ortaokul öğretmenlerinin seçmeli derslerin işlevselliğine yönelik görüşleri. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(100), 2706–2722.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber* (E. Karadağ, Çev.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Miles, M, B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
- Özen, O. (2020). *Türkçe öğretmenlerinin açık uçlu soru hazırlama becerilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Özüt, A. (2014). *İlköğretim düzeyindeki seçmeli derslerin seçim kriterlerinin öğretmen ve okul yöneticisi görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Taş, B. S. (2004). *İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıflar "seçmeli ders programlarının" öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- TTKB. (2021). İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesi. Erişim adresi: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/19093950_ilkogretim-hdc-karar-ve-eki-2022-2023.pdf
- Tuncer, M. ve Özüt, A. (2017). İlköğretim düzeyindeki seçmeli derslerin seçim kriterlerinin öğretmen ve okul yöneticisi görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitim Yansımaları*, 1(1), 51-65.
- Yayla, A. ve Kozikoğlu, İ. (2013). Seçmeli derslerin işlevselliği ve öğretmen görüşleri. F. Tanhan, C. Aslan, N. Taşkın (Ed.), *Kesintili On İki Yıllık Zorunlu Eğitim Modelinde Seçmeli Dersler Sempozyumu* içinde (s.17-28). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Yayla, A. ve Tat, O. (2013). Öğretmen perspektifinden seçmeli ders uygulaması: problemler ve çözüm önerileri. F. Tanhan, C. Aslan, N. Taşkın (Ed.), *Kesintili On İki Yıllık Zorunlu Eğitim Modelinde Seçmeli Dersler Sempozyumu* içinde (s.62-71). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, H. D. (2015). *Okuma becerileri dersinin öğretmen ve öğrenci açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Yıldız, H. ve Çezik, B. (2017). Ortaokullarda okutulan seçmeli derslerin verimliliğine ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(216), 53-77.
- Yin, R. K. (2013). *Case study research design and methods*. California, CA: Sage Publications.

Extended Abstract

Introduction

Fairy tales and epics have been an important part of humanity's cultural heritage throughout history. These narratives provide deep insights into the values, beliefs, histories, and even the futures of societies.

The course titled "Our Fairy Tales and Epics," which is the subject of this research, was introduced into the curriculum as an elective course in 2023. According to the specific objectives section of the course's teaching program, it is expected that through this course, students will achieve the following goals:

- "Recognize our traditional fairy tales and epics, which are a rich heritage of our culture
- Examine significant texts that encompass the intellectual, moral, and cultural values, as well as the history of our society
- Realize the importance of our fairy tales and epics for our culture
- Understand the messages conveyed by our fairy tales and epics
- Comprehend the historical experiences and character of society through the heroes of our fairy tales and epics" (MEB, 2023).

Elective courses taught in schools affiliated with the Ministry of National Education are determined by school administrative units based on the demands of parents and students. These courses, elected through petitions from parents and considering the school's resources, are taught throughout the year and graded accordingly. Previously, elective courses, which lasted 2 hours and were not graded, were increased to 8 hours per week at the lower secondary school level following a decision by the Ministry of National Education's Board of Education and Discipline (TTKB) in 2012. As per this regulation, the weekly number of class hours for lower secondary schools was increased from 30 hours to 36 hours for 5th and 6th grades, and to 37 hours for 7th and 8th grades. This implementation lasted for only one year, and in 2013, the TTKB defined the number of the compulsory class hours for 5th, 6th, 7th, and 8th grades as 29 hours, and elective class hours as 6 hours. Thus, the weekly class hours for all the lower secondary school grade levels were fixed as 35 hours. This implementation is still ongoing.

Method

This study, which examined teachers' opinions regarding the elective course "Our Fairy Tales and Epics" taught in lower secondary schools, was conducted using the case study approach, one of the qualitative research methods. Case studies are particularly used in evaluation processes and involve the detailed and comprehensive analysis of a program, process, or existing situation (Creswell, 2017; Merriam, 2013). The aim of case studies is to explore and describe a situation in detail, thereby facilitating the explanation of other situations and events (Yin, 2013; Gerring, 2007). Observations, interviews, and documents are used as data sources in case studies (Yıldırım & Şimşek, 2016). In this research, the case study approach was chosen because it aimed to explain an existing situation in detail based on the opinions and evaluations of teachers who taught the "Our Fairy Tales and Epics" course, thereby reaching a comprehensive conclusion.

Result and Discussion

At the beginning of the 2023-2024 academic year, the Ministry of National Education (MoNE) introduced a change to the curriculum, making the course "Our Fairy Tales and Epics" an elective in lower secondary schools. This study aimed to determine the opinions and practices of Turkish language teachers who taught this course.

First, the study aimed to ascertain the opinions of the teachers on whether the course should be taught. According to the data obtained, 68.97% of the participants believed that the course should be taught, while 31.03% thought it should not be. It was found that the 29 participants provided 36 different reasons regarding whether the course should be taught or not. Most of the participants who

believed the course should be taught argued that it facilitated cultural transmission. On the other hand, a significant portion of the participants who thought the course should not be taught argued that the content of the "Our Fairy Tales and Epics" course was already covered in Turkish language classes, thus making this course unnecessary.

In the study, it was found that the issues participants experienced in the "Our Fairy Tales and Epics" course were categorized under 8 different codes. The majority of participants (n=19) reported problems related to the lack of textbooks, resources, and materials. Following this, the issue of student disinterest (n=7) was the next most common problem.

The study found that participants engaged in 10 different activities and practices in the "Our Fairy Tales and Epics" classes. Accordingly, it was determined that participants mostly utilized the "showing videos" activity (n=14) in this course. Following this, "creative writing" (n=10), both oral and silent reading (n=9), research assignment (n=7), teacher's "direct explanation" (n=6), student's "direct explanation" (n=5), "listening" (n=5), "dramatization" (n=3), "drawing" (n=1), and "summarizing" (n=1) were the activities and practices observed.

Another aspect attempted to be determined in the study was related to the assessment and evaluation of the "Our Fairy Tales and Epics" course. Participants' practices regarding the assessment and evaluation dimension of the course were sought to be identified. According to the obtained data, participants utilized 7 different methods in the assessment and evaluation phase. These could be listed as follows: "open-ended questions" (n=22), "question-answer" (n=5), "assignment of original texts" (n=4), "summarization" (n=3), "class participation" (n=3), "presentation" (n=3), "short-answer questions" (n=1). It was found that the assessment and evaluation practice most commonly employed by participants was open-ended questions.

In the study, when the method of selecting the texts used by the participants in the Fairy Tales and Epics course was examined, it was seen that they accessed the texts with 4 different methods. These were epic texts obtained from the internet, videos obtained from the internet, source works and fairy tale and epic books.

Finally, it was tried to determine the suggestions of the participants regarding the Fairy Tales and Epics course. Accordingly, 11 different codes were reached in the suggestions of 29 participants.